

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

**ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА ТА ПІДГОТОВКИ
ФАХІВЦІВ ДЛЯ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ**

КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА КРИМІНОЛОГІЇ

ПЛАНІ ПРАКТИЧНИХ (СЕМІНАРСЬКИХ) ЗАНЯТЬ

**з навчальної дисципліни
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ
КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА»**

Освітній ступінь **магістр**

Спеціальність **262 – «Правоохоронна діяльність»**

Освітня програма **«Правоохоронна діяльність (поліцейські)»**

Форма навчання **заочна**

у 2023/2024 навчальному році

Плани семінарських (практичних) занять
обговорені та схвалені на засіданні
кафедри кримінального права та
кримінології
протокол від «29» серпня 2023 № 2

**Завідувач кафедри
кримінального права та кримінології
Василь БЕРЕЗНЯК**

(підпис)

Дніпро – 2023

Плани практичних (семінарських) занять з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства» для здобувачів вищої освіти 1 курсу факультету ПФППД, спеціальності 262 – «Правоохоронна діяльність» / Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023. – 8 с.

РОЗРОБНИК:

Березняк В.С., завідувач кафедри, доктор юридичних наук, с.н.с.

1. Теми семінарських (практичних) занять

ТЕМА 8. ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ КРИМІНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА, ЯКЕ ПЕРЕДБАЧАЄ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ.

Семінарське заняття – 2 год.

План

1. Загальні питання кваліфікації кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи.
2. Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства, яке передбачає відповідальність за кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, пов'язані з застосуванням насильства(статті 152, 153, 154 КК).
3. Проблеми застосування кримінального законодавства, яке передбачає відповідальність за кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, не пов'язані з застосуванням насильства(статті 155, 156 КК).

Рекомендована література до Темі № 8:

1. Дудоров О.О. Кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень проти статевої свободи та статевої недоторканості особи: наук.-практ. посібник. Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2011. 352 с.
2. Дудоров О.О. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи (основні положення кримінально-правової характеристики) : практ. порадник. Северодонецьк : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2018. 92 с.
3. Дудоров О.О., Хавронюк М.І. Відповідальність за домашнє насильство і насильство за ознакою статі (науково-практичний коментар новел Кримінального кодексу України) / за ред. М. І. Хавронюка. Київ: Ваїте, 2019. 288 с.
4. Дядічко В. І. Деякі особливості кримінально-правової регламентації відповідальності за сексуальне насильство над дітьми в окремих державах Європи. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2020. № 4. С. 329-335.
5. Омецинська В. Ю. Кримінально-правова охорона статевої свободи та статевої недоторканості дитини : автореф. дис. канд. юрид. наук. : 12.00.08. Львів. 2019. 20 с.
6. Попов Г. В. Напрями посилення ефективності протидії сексуальній експлуатації та сексуальному насильству стосовно дітей із використанням електронних засобів комунікації. *Слово Національної школи суддів України*. 2019. № 2. С. 47-57.

Завдання для самостійної роботи до Теми 8:

1. Вирішити наступні тестові завдання:

1. Продюсер телекомпанії запропонував переможниці конкурсу «Міс року» роботу диктором. За це він попросив вступити їй в статевий зв'язок з ним. Слід дати кримінально-правову оцінку діям продюсера.

- а) його дії слід кваліфікувати за ч. 2 ст. 15 і ч. 1 ст. 154 КК;*
- б) його дії слід кваліфікувати за ч. 1 ст. 14 ч. 1 ст. 152 КК;*
- в) в діях продюсера відсутні ознаки складу злочину;*
- г) його дії слід кваліфікувати за ч. 1 ст. 154 КК.*

2. Під час згвалтування потерпілій Ф. було заподіяно тяжке тілесне ушкодження за ознакою «небезпечні для життя в момент заподіяння». Як кваліфікувати дії винного:

- а) його дії слід кваліфікувати за ч. 4 ст. 152 КК;*
- б) його дії слід кваліфікувати за ч. 4 ст. 152 КК та ч. 1 ст. 121 КК;*
- в) його дії слід кваліфікувати за ч. 1 ст. 152 КК та за ч. 1 ст. 122 КК;*
- г) його дії слід кваліфікувати за ч. 1 ст. 152 КК та за ч. 1 ст. 121 КК.*

2. Законспектувати ознаки, які впливають на кваліфікацію за ст. 152 КК та 153 КК. Проаналізувати.

Індивідуальні завдання до Теми 5:

Виконати реферат або доповідь на тему «Проблеми застосування кримінального законодавства при кваліфікації окремих кримінальних правопорушень проти статевої свободи та недоторканості особи».

ТЕМА 12. ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА, ЯКЕ ПЕРЕДБАЧАЄ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ВІЙСЬКОВІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ

Практичне заняття 2 год

Вирішити задачі

Задача №1. С. проходив строкову військову службу на посаді стрільця у військовій частині А 3913 Збройних Сил України у званні молодшого сержанта. О 10 год. 15 липня 2021 року С. була надано звільнення, з якого він повинен був повернутися о 20 год. цього ж дня. Під час перебування у звільненні С. зустрівся зі своєю матір'ю А., яка знаючи про те, що син цього дня буде у звільненні приїхала до його місця служби. Під час зустрічі з сином, А. схилила С. до неповернення до військової частини, пообіцявши переховати його удома, надала йому цивільний одяг, у який С. перевдягнувся, а також купила йому квиток на потяг додому. В результаті таких дій С. переховувався за місцем свого проживання до 15 год. 19 липня 2021 року, коли був затриманий органами військової служби правопорядку.

Кваліфікуйте дії С. та А.

Задача № 2. Молодий сержант К., будучи командиром відділення батальйону особливого призначення “Київ-1” МВС України, в зоні

проведення АТО отримав наказ від командира роти Л. утримувати зайняту позицію. Оскільки сили терористів були значно більшими, на їх озброєнні була важка техніка, якої не було у К., виконання цього наказу К. визнав за неможливе, оскільки б це призвело до значних втрат серед живої сили відділення, яким командував К. У зв'язку із цим, він прийняв рішення відступити із займаної позиції та разом із відділенням повернувся до місця розташування основних сил батальйону “Київ-1”.

Кваліфікуйте дії К.

Чи можна К. інкримінувати обставину, що обтяжує покарання “вчинення кримінального правопорушення в бойовій обстановці” або “вчинення кримінального правопорушення в умовах воєнного стану”.

Задача № 3. Солдат С. проходив службу у військовій частині А3913 Збройних Сил України. У неділю, прибувши із звільнення в стані алкогольного сп'яніння, С. знаходився у приміщенні казарми сусіднього підрозділу. Після того, як черговий по полку капітан К. пред'явив С. вимогу покинути приміщення казарми, останній відмовився це зробити. Коли К. та помічники чергового сержант Р. та молодший сержант Л. спробували виштовхати С. із підрозділу, останній заподіяв кожному із них по декілька ударів рукою та ногою.

Кваліфікуйте дії С.

Задача № 4. Курсант Академії сухопутних військ імені Гетьмана Петра Сагайдачного, солдат А. під час виконання обов'язків вартового у стані алкогольного сп'яніння з хуліганських мотивів став бити вартових, а коли розвідний сержант В. почав вимагати від А. припинити протиправні дії та намагався відібрати автомат, А. вчинив йому опір. Органи досудового слідства кваліфікували дії А. як особливо злісне хуліганство за ознаками особливої зухвалості, опору особі, яка намагалася припинити хуліганські дії, та спроби застосування зброї.

Чи вірно кваліфіковані дії А.?

Задача № 5. Військовослужбовець Збройних Сил України сержант О. після відбою, порушуючи правила внутрішнього розпорядку в світлиці роти дивився телевізор. На вимогу чергового по військовій частині капітана С. йти спати О., а коли С. взяв О. за руку для того, щоб відвести його в казарму, О. Наніс капітану С. декілька ударів в обличчя, тим самим заподіяв йому синці та гематоми на обличчі.

Кваліфікуйте дії О.

Задача № 6. Військовослужбовець Національної гвардії України солдат Р., порушуючи статті 49, 50 та 128 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України, з метою показати свою перевагу над військовослужбовцем, який був молодшим за призовом, наніс удар ногою в гомілку військовослужбовцю цієї ж частини солдату К. за те, що він з необережності наступив на ногу Р., чим заподіяв рядовому К. легкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача № 7. Рядовому ЗС України Х. Була надана короткострокова відпустка на 10 діб, у яку він виїхав з військової частини 1 серпня 2021 року.

Однак, із відпустки він до військової частини не повернувся, а був затриманий працівниками поліції 7 грудня 2021 року. Під час попереднього слідства Х. пояснив, що не збирався ухилитися від військової служби, крім того, мав бажання продовжити службу за контрактом, а до частини не повернувся тому, що не було грошей на проїзд.

Кваліфікуйте дії Х.

Задача № 8. Молодший сержант ЗС України П. та солдат ЗС України К. 6 квітня 2021 року домовилися заволодіти блоками до літаків ІЛ-76, які знаходилися у 239 стаціонарно-технічній будівлі військової частини, де обидва проходили службу. О 17 год. того дня вони прибули до аеродрому, проникли до будівлі та до 21 год. винесли з неї 16 блоків до літаків, які поклали на території військової частини відразу біля будівлі. В цей час вони були затримані черговим по аеродрому.

Кваліфікуйте дії П. та К.

Задача № 9. А. проходив військову службу в ЗС України. 12 липня 2021 року А. заступив в наряд розвідним. Під час виконання своїх обов'язків в наряді, А. під час руху на пост без необхідності достав патрон в патронник, а потім автоматом ударив в огорожу і непомітно для себе зняв запобіжник. Після цього, А. почав грати з іншим військовослужбовцем у гру «руська рулетка». Думаючи, що його автомат на запобіжнику, він направив його у бік Ш. і натиснув на спусковий курок. Пролунав постріл, внаслідок чого солдат Ш. отримав проникаюче поранення легенів.

Кваліфікуйте дії А.

Задача № 10. Сержант Д. залишив військову частину, прихопивши з собою закріплений за ним автомат. Через два дні, через збройний опір працівникам військової частини, він зумів уникнути затримання. Наступного дня сержант Д. викинув автомат у р. Десна та протягом 9 місяців ховався у друзів.

Кваліфікуйте дії сержанта Д.

Завдання для самостійної роботи до Теми 12:

Надати відповіді на наступні питання. Обґрунтувати (письмово):

1. Визначте тип співвідношення норм:
 - а) передбачених ст. 407 та ст. 408 КК України;
 - б) передбачених ст. 402 та ст. 403 КК України;
 - в) передбачених ст. 404 та 405 КК України;
 - г) передбачених ст. 412 та 413 КК України;
 - д) передбачених ст. 412 та 425 КК України.

Відповідь обґрунтуйте.

2. Оберіть з перелічених нижче осіб які є суб'єктом кримінальних правопорушень проти встановленого порядку проходження військової служби:

- а) командир взводу 79-ї окремої аеромобільної бригади Сухопутних військ Збройних Сил України, старший лейтенант;

- b) стрілець 79-ї окремої аеромобільної бригади Сухопутних військ Збройних Сил України, солдат;
- c) начальник Генерального Штабу Збройних Сил України, генерал-полковник;
- d) начальник штабу Головного управління Національної Поліції у Дніпропетровській області, полковник поліції;
- e) слідчий районного відділення Головного управління Національної Поліції у області, старший лейтенант поліції;
- f) старший оперуповноважений районного відділення Головного управління Національної Поліції у Дніпропетровській області, старший лейтенант поліції;
- g) начальник відділу організації реагування та готовності підрозділів Головного управління Державної служби з надзвичайних ситуацій України у Дніпропетровській області, полковник служби цивільного захисту;
- h) Міністр внутрішніх справ України;
- i) Міністр оборони України, генерал-полковник;
- j) студент Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ;
- k) резервіст Збройних Сил України, старшина резерву;
- l) резервіст Національної гвардії України, старшина резерву.

Індивідуальні завдання до Теми 10:

Виконати реферат або доповідь на тему «Проблеми застосування кримінального законодавства окремих кримінальних правопорушень проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)».

3. Критерії оцінювання аудиторної роботи слухачів на практичних (семінарських) заняттях з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства»

БАЛИ	ПОЯСНЕННЯ
5	Теоретичні питання, винесені на розгляд семінарського заняття з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства», засвоєні у повному обсязі; на високому рівні сформовані необхідні практичні навички та вміння; всі навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані в повному обсязі. Під час заняття продемонстрована стабільна активність та ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань ґрунтується на глибокому знанні чинного законодавства у сфері кримінального законодавства та практики його застосування.
4	Теоретичні питання, винесені на розгляд семінарського заняття з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства», засвоєні у повному обсязі; в основному сформовані необхідні практичні навички та вміння в сфері діяльності Національної поліції; всі передбачені планом заняття навчальні завдання виконані в повному обсязі з неістотними неточностями . Під час заняття продемонстрована ініціативність. Відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, висловлення власної думки стосовно дискусійних питань переважно ґрунтується на знанні чинного законодавства в сфері кримінального права, теорії та правозастосовної практики.
3	Теоретичні питання, винесені на розгляд семінарського заняття з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства», у цілому засвоєні ; практичні навички та вміння в сфері адміністративної діяльності Національної поліції мають поверхневий характер , потребують подальшого напрацювання та закріплення; навчальні завдання, передбачені планом заняття, виконані, деякі види завдань виконані з помилками .
2	Теоретичні питання, винесені на розгляд семінарського заняття з навчальної дисципліни «Актуальні проблеми застосування кримінального законодавства», засвоєні частково, прогалини у знаннях не носять істотного характеру ; практичні навички та вміння в сфері діяльності Національної поліції сформовані недостатньо; більшість навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань містять істотні помилки , які потребують подальшого усунення.
1	Слухач не готовий до заняття, не знає більшої частини програмного матеріалу, з труднощами виконує завдання, невпевнено відтворює терміни і поняття, що розглядалися під час заняття, допускає змістовні помилки, не володіє відповідними вміннями і навичками, необхідними для розв'язання професійних завдань.
0	Відсутність на занятті